

Oppsummering av høringsuttalelser og NOAHs kommentarer

Nedenfor er høringsuttalelsene oppsummert innenfor de ulike temaene, med NOAHs kommentarer. For spesielt interesserte, vises det også til NOAHs eget dokument om samme tema.

ØKTE AVFALLSMENGDER

Fylkesmannen i Vestfold sier det regionalt sett er ønskelig med en rask oppfylling og rehabilitering av Langøya slik at området fullt ut kan benyttes til friluftsområde. Videre sies det at det nasjonalt sett er betenkelig at det unike deponiet for spesialavfall fylles opp med avfallsfraksjoner som strengt tatt ikke må behandles på Langøya. Det kommenteres at ved å tillate økning av mengde forurensa masser som kan mottas, går man bort fra en overordnet målsetning (i tillatelsen fra 1995) om at deponiet skulle benyttes til spesialavfall.

Fylkesmannen peker også på behovet for behandlingsløsninger for forurensede masser og sedimenter, og sier at hvis ikke NOAH får innvilget tillatelse til økt mottak av forurenset masse vil det måtte prioriteres å etablere tilstrekkelig behandlingsskapasitet andre steder i landet.

Folkehelseinstituttet uttaler at å bruke Langøya til deponering av relativt store volumer av svakt forurensede masser fra norske oppryddingsprosjekter vil være en naturlig og god løsning.

Konkurransetilsynet kommenterer at å øke mottaksgrensen slik NOAH søker om, kan medføre at det etableres overkapasitet for uorganisk spesialavfall og forurenset masse. Det sies videre at slik overkapasitet kan føre til at aktører som ellers ville ha etablert seg i markedet, avstår fra å etablere seg, noe som vil resultere i at den faktiske konkurransen i markedet blir borte. Konkurransetilsynet kommenterer at det for mindre forurenset masse også kan finnes mer lokale behandlingsløsninger, men at utredningen legger til grunn at dette miljømessig sett kan være mindre gunstig.

Naturvernforbundet mener også det må vurderes om det er nødvendig med økt kapasitet for behandling av spesialavfall i Norge. Videre sies det at det ut fra konsekvensutredningen ser ut til at behovet for økt kapasitet hovedsakelig begrunnes med at NOAH i framtiden ønsker å ta i mot forurensede masser og flyveaske fra utlandet. De kommenterer også at svakt forurensa masser ikke bør ta opp verdifull kapasitet i deponiet. Det hevdes også at NOAHs prissetting til en viss grad har hindret alternative teknologier som mobile løsninger for vasking av forurensede sedimenter og masser.

NOAHs kommentar

De omsøkte endringer i konsesjonen innebærer at Langøya vil være i minst 25 år. NOAH anser at dette er en rimelig planleggingshorisont for virksomheten. Den industrielle utviklingen i Norge synes å tilsa at det på sikt vil komme mindre spesialavfall fra slik virksomhet.

Om Langøya skal kunne rehabiliteres innenfor en rimelig tidshorisont er det derfor nødvendig å ta imot forurensede masser. Etter vår vurdering vil behovet for å disponere forurensede masser og sedimenter være stort i de nærmeste 10-15 år for deretter å avta. I opprenskningsprosjekter i forbindelse med utbygginger er det av og til behov for uttak av store mengder forurenset masse på kort tid. Da er Langøya ofte det beste alternativet.

Dersom ikke Langøya skal kunne ta imot forurensede masser, må det etableres annen kapasitet.

Slik NOAH ser det, er det samfunnsøkonomisk og bedriftsøkonomisk riktig å utnytte Langøyas kapasitet til et kjent behov i dag i stedet for å avvente et ukjent fremtidig behov.

I vurdering av behov for disponering av forurensede masser har NOAH benyttet SFTs databaser over forurenset grunn og forurensede sedimenter samt den etterspørsel NOAH opplever i markedet.

TA SYDBRUDDET I BRUK TIL AVFALLSHÅNDTERING

Generelt

Begge *kommunene Re og Holmestrand* har vedtatt i kommunestyret at de mener sydbruddet må være sikret mot mulig lekkasje før det kan gis tillatelse til oppfylling.

Kommunene Sande og Svelvik mener primært at Nordbruddet skal fylles opp først, og at sydbruddet skal ligge som et framtidig mulig deponiområde. Dersom det likevel blir vedtatt at sydbruddet skal benyttes som deponi, mener kommunene at det kun bør deponeres forurensede masser og ikke spesialavfall.

Fylkesmannen i Vestfold legger vekt på at en forutsetning for å ta sydbruddet i bruk til avfallshåndtering er at det finnes en miljømessig god måte å avslutte deponiet på.

Forurensning fra deponiene; til grunnen og til sjø via forurenset porevann fra deponiene

Fylkesmannen i Vestfold kommenterer at den eneste aktuelle rehabiliterings-løsningen i følge utredningen er å avslutte deponiet ved kote -3, dekke over med et lag 2 m reine masser, evt. også en membran, og deretter lage åpninger i deponiveggen slik at sjøvann slipper inn. Fylkesmannen mener en slik avslutning bryter med de forutsetninger som ble lagt til grunn for å ta i bruk Langøya som deponi for spesialavfall. Når det foreslås en rehabiliteringsløsning hvor deponiet ligger under sjøvann bare atskilt av en barriere av sedimenter og eventuelt en membran, forventes det at det ligger til grunn solide faglige vurderinger. Det etterlyses faglige vurderinger av forhold som:

- risiko for utlekking av forurensning
- stabiliteten av deponiet under vann
- påvirkning av deponiet ved ulike ekstreme situasjoner (f. eks. ekstreme vær-situasjoner)

Uten slike vurderinger har fylkesmannen vanskelig for å forstå hvordan det i utredningen kan konkluderes med at tiltaket vil gi liten negativ konsekvens når det gjelder utslipp til vann. Fylkesmannen stiller spørsmål ved egnetheten av sydbruddet som deponi, og mener en risikovurdering av forholdene som nevnt over må gjøres før det kan gis tillatelse til å ta i bruk sydbruddet.

Naturvernforbundet mener at hvis NOAH tillates deponering i sydbruddet, bør de forby å avslutte deponiet over havnivå for å unngå spredning av forurensning gjennom sprekkesoner. Utredningens omtale av utpresning av porevann kommenteres av Naturvernforbundet, som mener at NOAH velger å "synse" om porevannsproblematikkens alvorlighet. Siden porevannet kan inneholde store mengder

miljøfarlige stoffer mener Naturvernforbundet at denne problemstillingen må utredes nærmere.

Kommunene Sande og Svelvik viser skepsis til å etablere et marint miljø over gipsdeponiene, og ber SFT vurdere om dette er en sikker metode. Det kommenteres også at noe porevann i følge utredningen vil komme til å lekke ut i sjøen. Det stilles spørsmål ved hvilke konsekvenser dette kan ha for livet i sjøen (i forhold til innholdet av for eksempel molybden og arsen). Det etterlyses også en vurdering av hvor mye forurenset porevann som ikke vil fanges opp, men vil havne urensset i sjøen.

Holmestrand kommune påpeker at utredningen virker famlende med hensyn til forurensninger til grunnen, der den fokuserer på utpressing av porevann. Det kommenteres at nivåene av molybden og arsen vil være høyere enn SFTs grenser for avløpsvannet.

Kommunene Holmestrand og Re uttrykker usikkerhet i forhold til de metodene som beskrives for deponering og sluttdisponering av sydbruddet samt økt oppfylling av nordbruddet. Med bakgrunn i at tidligere forutsetninger som ble lagt til grunn ved tidligere konsesjon (fyllingshøyde til -5 m, helt tette bruddvegger) nå ikke lenger gjelder. Kommunen etterlyser en bedre begrunnelse og fylligere vurdering av mulige konsekvenser av tiltaket, der det sammenlignes med den begrunnelse som ble gjort ved gjeldende konsesjon fra 1997.

NOAHs kommentar

Spesialavfall sluttdisponeres ikke på Langøya uten en adekvat forbehandling, som sikter på å gjøre forurensningskomponentene stabile mot utvasking. Når de behandlede stoffene legges i deponi, vil det være slik at jo mindre vann som strømmer gjennom massene, jo mindre vaskes det ut.

Det er kjent at bergveggene i Syd er mindre tette enn i Nord. Ved å fylle Sydbruddet med stabilisert avfall opp til et nivå lavere enn sjøen, foreta overdekking av avfallsmassene, og etter en tid slippe sjøvann inn, fåes et system som ikke lenger utsettes for aktiv utvasking av dyplagene. Innen så skjer, skal vannkvaliteten kontrolleres, slik at den fremtidige kvalitet blir godtgjort.

I tiden fram til avslutning og rehabilitering vil anlegget være betjent som et industrianlegg med full kontroll av avløpsvannet, som vil bestå av regnvann og overskudd av porevann fra konsolideringen av massene.

NOAH anser at dette er den sikreste form for sluttdisponering av masser, som likevel må deponeres.

Ved konsolideringen av vannholdige masser vil det bli et overskudd av porevann, som må behandles. Langøyas store fordel er at så lenge slik konsolidering pågår, vil overskuddsvann fra nedbør og porevann bli behandlet i et sentralt opplegg for vannrensing. Denne vannbehandling opphører ikke før vannkvaliteten er godkjent over en tilstrekkelig lang periode. Fortsatt vil det være en mulighet for å kontrollere vannkvaliteten, siden utløpsstedene for nedbørsvann vil være få.

De opprinnelige forutsetninger om at Langøya er tett, fremsto som et klart fortrinn da den første konsesjonsrunden ble gjennomført i 1986/-87. I løpet av mer enn 10 års drift er porevannskjemien blitt godt undersøkt og forstått. De erfaringer som her er vunnet, gir en velfundert bakgrunn for å kunne si at de valgte løsninger for både Nord- og

Sydbruddet er miljømessig gode løsninger. Løsningene er valgt i samarbeid med Norges Geotekniske Institutt.

Vi har ikke identifisert hendelser som skulle utgjøre en trussel mot løsningen i Sydbruddet, og ser derved i utgangspunktet ikke behov for en detaljert risikoanalyse. NOAH har heller ikke identifisert hendelser som kan gi akuttsutlipp fra sydbruddet.

NOAH sier det av driftsmessige hensyn og av hensyn til konsolideringen av massene, er nødvendig å drive begge brudd samtidig i en overgangsperiode.

UTSLIPP TIL VANN

Generelt

Naturvernforbundet viser til at NIVAs kartlegging av miljøtilstanden i resipienten viser at forhøyede konsentrasjoner av tungmetaller kan knyttes direkte til NOAHs anlegg. Naturvernforbundet mener dette gir grunnlag for nøye oppfølging og så strenge utslippskrav som mulig. Naturvernforbundet understreker viktigheten av å ha oppfølgende undersøkelser av sedimenter og flora med hensyn til miljøgifter, hvis NOAH tillates å motta store mengder forurensa jord og sedimenter.

Det kommenteres at det i følge utredningen er en viss usikkerhet knyttet til eventuelle langtidseffekter av virksomheten på Langøya i forhold til akkumulering av forurensningskomponenter i næringskjeden. Dette nevnes i sammenheng med at det bør være nøye kontroll med driften av anlegget.

Naturvernforbundet viser til at økt mottak av forurensede masser har ført til økt konsentrasjon av PAH i vann som slippes ut til sjøen. Det sies videre at denne type komponenter ikke bør slippes ut i resipienten.

Naturvernforbundet krever nærmere utredning av konsekvenser for havmiljøet av svingninger i utslipp, økte/reduerte pH-verdier og økt turbiditet må utredes nærmere.

Kommunene Sande og Svelvik uttaler seg generelt til søknadens og utredningens punkter om endring av krav i tillatelsen som handler om utslipp til vann. De er bekymret over at det søkes om å lempe på en rekke av utslippskravene samtidig som det søkes om at krav om målinger skal reduseres. Det poengteres at de totale regionale utslippene må ses i sammenheng i forhold til dagens samlede belastning av fjordområdet. Det vises til at det er påvist økende konsentrasjoner av tungmetaller i blåskjell ved enkelte kontrollpunkter, og at dette må følges opp ved overvåking. Det kommenteres også at det ikke er holdbart at NOAH selv overvåker utslippene til vann, men at dette bør gjøres av en uavhengig instans.

Folkehelseinstituttet mener NOAHs avbøtende tiltak og oppfølgende undersøkelser og overvåking virker betryggende i forhold til utslipp til vann. Det sies videre at de er enige i NOAHs vurdering av at utslippene er små, varierer lite og kun kan ha en mulig langtidseffekt på sedimenter og på marin fauna.

Fiskeridirektoratet viser til utredningen som sier at eventuelle økte utslipp til sjøen forventes å få liten negativ konsekvens. Ut fra disse forutsetningene forventer Fiskeridirektoratet at en utvidelse av NOAHs virksomhet på Langøya ikke vil få negative konsekvenser for fiskeriinteressene i området. Det påpekes at det må foregå regelmessig

overvåking av miljøtilstanden slik at en for fremtiden ikke vil få en negativ utvikling i området.

Havforskningsinstituttet viser til at tiltakets del I, (økte mottaksmengder), vil gi en liten økning i forurensningsbelastning i følge utredningen, og at tiltakets del II (å ta Sydbuddet i bruk) vil gi en ytterligere liten økning av utslipp. Det kommenteres at det er lite tilfredsstillende at det ikke er mulig å operere med mer presise begreper enn "en liten økning".

NOAHs kommentar

Ønsket om en mindre detaljert konsesjon er ikke begrunnet i ønske om større utslipp. NOAH ønsker å forurense minst mulig og har gjennom de siste år redusert sine utslipp vesentlig på eget initiativ. I arbeidet med å redusere utslippene er det imidlertid viktig at man får størst mulig miljøgevinst for de ressurser som settes inn. Likeledes at utslippskrav og overvåking kan tilpasses det aktuelle forurensningbildet og oppdatert miljøkunnskap. NOAH ønsker at konsesjonen skal utformes slik at nødvendig tilpassning kan skje i samarbeid med miljømyndighetene innenfor rammen av konsesjonen. Dette forringer ikke miljømyndighetenes muligheter for å gjennomføre en streng kontroll. En slik endring er etter NOAHs oppfatning i tråd med Internkontrollforskriften.

NOAH har siden 1996 fulgt opp tilstanden ved Langøya i blåskjell og sediment, samt organismesammensetning. Disse undersøkelser har skjedd årlig, unntatt for sedimentundersøkelsene, som har vært foretatt hvert 5. år.

Det er påvist variasjoner i blåskjellverdiene som kan tolkes i retning av svak økning i tilførselene. Flere av de økte elementene i blåskjell er utypiske for Langøyas utslipp via avløpsvannet, og derfor må andre kilder være forklaringen. Særlig uttalt har dette vært i siste undersøkelse, med innsamling av materialet høsten 2001, hvor referansestasjonene for noen elementer har vist større forekomster enn ved Langøya.

Totalbedømmelsen av tilstanden rundt Langøya er i følge NIVA fortsatt lite eller moderat forurenset, med bakgrunn i de foreliggende undersøkelser.

Når det gjelder NOAHs egen overvåking av utslippene forventer NOAH at SFT i konsesjonen vil sette krav som gjør at omgivelsene fortsatt kan feste lit til kontrollresultatene. NIVA utfører årlige kontroller av det marine nærområdet.

Økning av utslippsgrensen for nitrogen

Havforskningsinstituttet er enige i at tiltakets del III som innebærer en økning av utslippsgrensen for nitrogen sannsynligvis ikke vil ha noen vesentlig miljømessig betydning, selv om området allerede er noe overbelastet av næringsalter.

NOAHs kommentar

Nitrogen i avfall er et vannløselig stoff som det er komplisert å behandle kjemisk. Biologisk nedbrytning er det mest aktuelle ved en eventuell renseprosess. Dette er meget kostbart og vanskelig å gjennomføre på utslippsvannet fra Langøya pga. salt- og jerninnhold, samt lavt innhold av organisk materiale i vannet. NIVA har undersøkt Breianger-området, og konkluderte med at den omsøkte utslippsøkningen sannsynligvis ikke vil påvirke eutrofitilstanden i området. *Havforskningsinstituttet* er enige i den vurderingen.

Økning/fjerning av utslippsgrensen for barium

Havforskningsinstituttet har ingen vesentlige motforestillinger mot at utslippsgrensen for barium blir økt siden NIVA har vurdert saken og konkludert med at en økning ikke vil medføre skadevirkninger i resipienten. Å fjerne utslippsgrensen helt ønskes imidlertid ikke.

NOAHs kommentar

NIVA har vært engasjert for å vurdere effekten av økte utslipp av barium. NIVA konkluderte med at omsøkt økning ikke vil medføre skadevirkninger i resipienten. Havforskningsinstituttet har ingen motforestillinger.

Økning av grensen for turbiditet

Havforskningsinstituttet har i utgangspunktet ikke vesentlige innvendinger mot at turbiditetsgrensen blir justert siden den lave turbiditetsgrensen først og fremst var satt for å være en indikator på andre forurensningskomponenter. Viktigheten av god styring av utpumpingen ved økt turbiditet påpekes også. Det siktes spesielt til tidspunkt fra turbiditetsøkning til prøvetaking til evt. stopp i utpumping.

Naturvernforbundet mener dette kan være problematisk siden småpartikler kan sette seg i finnene til fisk og redusere fiskens oksygenopptak og motstandskraft.

NOAHs kommentar

Problemstillingen er lite aktuell etter igangsettelsen av filteranlegg for rensing av vann i år 2000. NOAH viser ellers til KU.

Havforskningsinstituttet har ellers ingen vesentlige innvendinger mot at grensen for turbiditet blir justert.

Økning av pH grensen

Havforskningsinstituttet har ingen vesentlige innvendinger når det gjelder NOAHs ønske om lemping på kravene til pH siden sjøvann har stor bufferkapasitet.

Naturvernforbundet hevder at endret pH vil ha drastiske konsekvenser for livet rundt øya, og pH-verdiene må derfor holdes så konstante som mulig.

NOAHs kommentar

En økning i pH i utslippsvannet vil fortynnes umiddelbart, og dermed ikke gi noen konsekvenser for livet rundt øya. Havforskningsinstituttet støtter denne vurderingen.

Lavere frekvens for målinger av enkelte komponenter i måleprogrammet

Folkehelseinstituttet støtter lavere målefrekvens (kvartalsvis) for visse komponenter.

Havforskningsinstituttet mener det er viktig at et nasjonalt anlegg for behandling av spesialavfall og forurensa masser til enhver tid grundig kan gjøre rede for hva som slippes ut til det ytre miljø. De er derfor negative til lemping på krav om kontroll av miljøgifter i utslippene til sjø. Dette synet støttes også av kommunene Sande og Svelvik.

NOAHs kommentar

Vi ønsker et analyseprogram som ses i sammenheng med hva som kan forventes i utslippet. Av tidligere erfaring vet vi at det er enkelte forurensningskomponenter som i lange perioder ikke er til stede i avløpsvannet. Hvis det er muligheter for at slike forurensningskomponenter likevel skal være tilstede, vil disse forurensningskomponentene selvfølgelig følges opp med passende frekvens. En pålagt

månedlig frekvens er unødig kostbart, og NOAH har foreslått en kvartalsvis frekvens som basis.

Fjerning av krav om maksimumskonsentrasjoner for forurensninger i vannutslipp, og kun ha maksimale døgnutslipp

Folkehelseinstituttet mener at det er de samlede mengdene av forurensningskomponenter over noe tid som er av interesse, og ikke konsentrasjonene.

Naturvernforbundet går sterkt i mot å fjerne maksimumskonsentrasjongrensene for utslipp til vann. De mener det vil være uheldig for det marine livet rundt øya med svingninger i forurensningsnivåene.

NOAHs kommentar

Da ingen av de utslippsparametrene som slippes ut er akutte i de nivåer som er aktuelle, er det den samlede mengden over tid som er av interesse. Konsentrasjoner vil fremdeles bli målt og registrert som grunnlag for beregning av de totale utslipp.

Generelt varierer konsentrasjonen av utslippsparametrene lite, men kan i ekstraordinære tilfeller føre til at utslippene stanses ut fra den løpende kontroll som NOAH utfører.

UTSLIPP TIL LUFT

Folkehelseinstituttet viser til at en økning av årlig avfallsmengde kan bety økt generering av støv i følge utredningen, noe som først og fremst forventes å være et lokalt arbeidsmiljøproblem. *Folkehelseinstituttet* er spesielt opptatt av de samlede utslippene av kvikksølv. De sier det er viktig å holde disse på et så lavt nivå som mulig, siden utslippene er uheldige selv ved lave konsentrasjoner pga. akkumulering i næringskjeden. I følge *Folkehelseinstituttet* synes utslippene fra Langøya såpass små at dette hensynet er ivarettatt.

Ingen kommentar fra NOAH

Akutt utslipp av gass til omgivelsene

Kommunene Sande og Svelvik påpeker at utredningen antyder at økt mottak av spesialavfall enkelte år kan medføre økt risiko for akuttutslipp til luft. Det bes om at SFT må stille krav til tiltak som kan settes i verk slik at risikoen for hendelsen blir redusert og at en evt. konsekvens blir begrenset.

Folkehelseinstituttet kommenterer at de forventer at NOAH har etablert rutiner og kvalitetskontroll som forhindrer akutte utslipp av nitroser gasser.

Ingen kommentar fra NOAH

LUKT

Folkehelseinstituttet mener luktproblemer ved ulike former for deponering/biologisk behandling har lett for å bli undervurdert. De mener temaet tas opp på en akseptabel måte i utredningen. Samtidig savnes det informasjon om hvorvidt befolkningen på fastlandet har hatt luktplager, eller om dette kun er et lokalt problem. Problemstillingen bør følges opp nøye ved eventuelle utvidelser i følge *Folkehelseinstituttet*.

Kommunene Re, Holmestrand, Sande og Svelvik uttaler at luktulemper i forbindelse med kompostering av organisk materiale ikke er tilstrekkelig vurdert i utredningen og må beskrives ytterligere med bla. omfang og årsak.

Ingen kommentar fra NOAH

STØY

Folkehelseinstituttet mener hensynet til befolkningen rundt Langøya ser ut til å være ivaretatt i forhold til støy. Kravene i dagens konsesjon gjelder for friområdene på Langøya, men det sies at det også bør tas hensyn til støynivåer i områder som benyttes til rekreasjon og hyttebebyggelse. Disse bør ikke overskride veiledende støygrenser i ”Retningslinjer for begrensning av støy fra industri mv.” rundskriv TA -506. *Folkehelseinstituttet* sier videre at det også bør vurderes å sette krav til maks støynivå (LAmaks) for nattperioden for å unngå uheldige effekter på innsovning og støykvalitet, og det bør vurderes spesielle krav for kveldsperioden (kl.18.00-22.00) Den økte massetransporten som tiltaket vil medføre antas å gi flere tilfeller med høye maksimalnivåer for støy. Dette bør følges opp med kontrollmålinger av støymålinger, og avbøtende tiltak bør eventuelt vurderes og igangsettes. Det kommenteres også at dersom aktivitetene gir støy med tydelig retoneinnhold, impulslyd eller basslyd bør dette også oppgis og tas med i vurderingen.

Kommunene Re, Holmestrand, Svelvik og Sande mener temaet støy ikke er tilfredsstillende beskrevet og vurdert i utredningen. Det er ikke redegjort godt nok for hvilke konsekvenser tiltaket vil ha med tanke på støy for friområdene på øya, nærliggende sjøområder og omkringliggende landområder. Det etterlyses bla. hvilke retningslinjer for støy som er benyttet, forventede støytyper og beregninger av bla. dagens situasjon. *Kommunene* kommenterer også at det er naturlig at det er retningslinjene TA506 som blir lagt til grunn for ny konsesjon og i konsekvensutredningen.

Naturvernforbundet påpeker at NOAH allerede påvirker lokalmiljøet betydelig med støy, og at friluftslivet vil bli ytterligere påvirket hvis det tillates mer støy enn i dag.

NOAHs kommentar

Langøyas beliggenhet er langt fra eksisterende boligområder. Når det gjelder Langøya som rekreasjonsområde så er det ingen hyttebebyggelse her, og det er ikke anledning til å slå opp telt. Båter som ligger fortøyd kan kun ligge et døgn.

”Retningslinjer for begrensning av støy TA-0506” er under revidering og *Folkehelseinstituttet* har uttalt at det ser ut til at kravene til støy vil bli mindre strenge. Bakgrunnsstøy og spesielle støykilder på Langøya vil først og fremst gjelde arbeidsmiljøet for de personer som arbeider på Langøya.

NOAH har i de siste årene ikke mottatt klager på støy. Vi tar dette som en indikasjon på at støynivået ikke er sjenerende for omgivelsene.

Tiltaket gir ingen prinsipielle endringer i støybildet for friområdene.

NOAHs ROLLE INNEN BEHANDLING AV FARLIG AVFALL

I utredningen vises det til St.prp. nr. 103 som gir grunnlag for de rammebetingelser som ble satt ved selskapets etablering. Det vises til at det gjennom en aksjonæravtale ble satt forutsetninger om kommersiell drift av anlegget.

Flere av uttalelsene kommenterer dilemmaet knyttet til NOAHs rolle som løser av spesialavfallsproblemer på den ene siden og rollen som kommersiell bedrift på den andre. *Holmestrand kommune og Naturvernforbundet* kommenterer utredningens uttalelse om at det ligger en latent konflikt mellom SFTs miljøhensyn og NOAHs forretningssyn. Det sies at det må være klart at den forretningsmessige siden må vike for miljøhensyn. Det kommenteres at driften på Langøya heller må styres ut fra nasjonale føringer og behov enn ut fra kommersielle markedsmekanismer.

Konkurransetilsynet kommenterer at miljøvernmyndighetene bør klargjøre NOAHs plikter, spesielt plikten til å ta i mot avfall.

Flere av kommunene og Naturvernforbundet uttrykker også usikkerhet ved statens planer om å trekke seg ut som eier av NOAH.

NOAHs kommentar

I forhold til en konflikt mellom forretningsmessig drift og miljø, vil det i følge NOAH ikke bli noen endringer. NOAHs virksomhet skal som nå drives innenfor rammen av norsk miljølovgivning og de tillatelser som gis med hjemmel i denne.

Statens engasjement i NOAH er en politisk diskusjon som NOAH ikke ønsker å delta i. Det vises i denne sammenheng til Stortingsmelding om statlig eierskap der premissene for statlig eierskap er diskutert.

Til konflikten mellom rollen som kommersiell aktør og miljøpolitisk virkemiddel, sier NOAH at de ikke oppfatter at dette er et aktuelt tema i forbindelse med konsesjonsbehandlingen etter forurensningsloven.

Til kommunenes spørsmål om det kan drives lønnsomt ved 0-alternativet sier NOAH At de må forholde seg til følgende:

I den nye forskriften om deponering av avfall legges prinsippet om at "forurensere skal betale" til grunn. I praksis betyr det at NOAH skal ha dekket sine kostnader for alle avfallsfraksjoner, og at vi derfor ikke har anledning til å operere med ulønnsomme avfallsmottak. Lavere pris på mottak av avfall vil normalt gi økt innsamlingsgrad hvilket er ønskelig av miljøhensyn. NOAH ønsker derfor å utvikle et kostnadseffektiv virksomhet. Kostnadseffektivitet er også nødvendig om en bedrift skal heve seg i et stadig mer deregulert marked.

NOAHs eiere forventer at bedriftens ressurser utnyttes best mulig og drives etter normale forretningsmessige prinsipper. Dette innebærer at man oppnår et overskudd slik at bedriften blant annet kan utvikles videre

Import av avfall

Flere høringsinstanser er skeptiske til NOAHs import av avfall og reagerer på NOAHs argumentasjon i utredningen om at import av avfall fra utlandet er viktig økonomisk for NOAH. Flere instanser (folkehelseinstituttet, kommunene: Sande, Svelvik, Holmestrand og Re) mener det må avklares hvilke prinsipper og retningslinjer som skal styre driften av et anlegg med så stor miljø- og samfunnsmessig betydning. Felles i uttalelsene er at miljø- og helsemessige hensyn må vektlegges foran økonomiske hensyn. Hensynet til det nasjonale behovet må dessuten komme før forretningsmessige hensyn sies det.

Kommunene Sande og Svelvik kommenterer også utredningen som beskriver planer om å ta i mot store avfallsmengder fra sanerte industrianlegg i utlandet. Det etterspørres en kost/ nyttevurdering for Norge ved å importere slikt avfall.

NOAHs kommentar

NOAH støtter synspunktet om at at Basel-konvensjonen skal legges til grunn. Basel-konvensjonen åpner imidlertid for at det kan samarbeides der hvor et land ennå ikke har utviklet nødvendige behandlingsløsninger. Likeledes åpnes det for samarbeide der hvor det dreier seg om små avfallsmengder som krever spesielle og ressurskrevende løsninger. Sistnevnte unntak gjelder spesielt små land f. eks. de nordiske der det er hensiktsmessig med en arbeidsdeling for visse avfallstyper. En nordisk ministererklæring oppfordrer til et samarbeid mellom de nordiske landene innenfor rammen av Basel-konvensjonen unntaksbestemmelser.

De samfunnsmessige konsekvenser av mottak av spesialavfall fra utlandet vil avhenge av om det blir underskudd eller overskudd på deponikapasitet i fremtiden. Om det blir underskudd vil import av avfall komme til fortrengsel for norsk avfall om 25-30 år. Om det blir overskudd bidrar import av avfall til å sikre at kraterne kan fylles opp.

Mottak av utenlandsk avfall har hittil gitt redusert utslipp av CO₂ og bidratt til reduksjon av behandlingskostnadene for innenlandsk avfall på Langøya hvilket må betraktes som en positive konsekvens. Gjennom import er NOAHs økonomiske stilling styrket.

Mht. forurensningsfare og sikkerhet er det ingen prinsipielle forskjeller på norsk og utenlandsk avfall.

HELSEMESSIGE FORHOLD

Kommunene Re, Holmestrand, Svelvik og Sande mener utredningsplikten i henhold til helsemessige forhold ikke er tilfredsstillende behandlet. Det sies at utredningen i første rekke bare har beskrevet dagens situasjon, uten at det er vurdert i hvilken grad tiltaket har betydning for helse og trivsel. Det etterlyses en klarere vurdering av de helsemessige konsekvensene av de ulike tiltakene som skal vurderes. Kommunene sier bl.a. at temaet psykiske effekter ikke er blitt vurdert eller tatt med som mulige konsekvenser av tiltaket. Videre savnes det vurderinger av hvilke konsekvenser virksomheten og tiltaket har på befolkningens *følelse* av trygghet.

Naturvernforbundet etterlyser bedre utredning av helse- og miljøkonsekvensene av utslippene som ønskes øket. De sier utslippene må ses i sammenheng med andre utslipp i området.

NOAHs kommentar

Folkehelseinstituttet uttaler:

”Generelt vurderes dokumentet som godt gjennomarbeidet, med en god sammenstilling av relevant informasjon og med objektiv og nøktern beskrivelse og vurdering av konsekvenser.”

Folkehelseinstituttet uttaler videre:

- Nivåene på utslipp til vann er såpass lave at de ikke vil gi helseeffekter i lokalbefolkningen
- Nivåene på utslipp til luft har ikke uønskede helseeffekter
- Luktproblematikk er tilfredsstillende ivaretatt

NOAH har ikke mottatt henvendelser fra helsetjenesten i noen av kommunene om helsemessige problemer på grunn av vår virksomhet. NOAH ber SFT vektlegge kommentarene som kommer fra Folkehelseinstituttet

TRANSPORTER OG TRANSPORTSYSTEM

Kystverket viser til at ifølge konsekvensutredningen vil en eventuell endring av konsesjonen kunne medføre en vesentlig økning av skipstrafikken på ca. 100%. *Kystverket* sier videre at *Kystverkets* trafikkssentral i Horten skulle ha god nok kapasitet til å dekke en slik antydnet vekst som vil kunne utgjøre ett skip i gjennomsnitt pr. døgn.

Naturvernforbundet hevder at risikoen av økt transport av spesialavfall i området er utilstrekkelig utredet, og må utredes nærmere.

Kommunene i Sande og Svelvik kommenterer at økt antall skipsanløp sannsynligvis vil bety økt risiko for uhell. Kommunene stiller videre spørsmålstegn ved hvilke konsekvenser det kan ha hvis et skip lastet med flyveaske forliser slik at asken havner i sjøen.

NOAHs kommentar

Tiltaket forventes ikke å gi økt landtransport til anlegget. Når det gjelder skipstransport uttaler *Kystverket*: ”Dersom søknad om utvidet konsesjon blir godkjent, vil skipstrafikken til og fra anlegget kunne øke vesentlig på noe sikt fra 380 fartøyer i 2001 til ca 800 ved høy prognose, dvs ca 100% økning. Mest sannsynlig vil trafikkveksten ligge godt under denne progosen og risikoen knyttet til skipsanløp vil bare endres marginalt.” Dette stemmer godt overens med vurderinger i KU'en.

Tolkning av krav om risikovurdering av transport i dagens tillatelse

Kommunene Re, Sande og Svelvik mener det må stilles krav om risikovurdering ved all transport som skyldes NOAHs virksomhet, herunder transport på sjø og land. Dette begrunnes med at tiltaket kan medføre økt transport av avfall på sjø.

NOAHs kommentar

Internkontrollforskriften og NSO setter krav til risikovurderinger. Dette er systemer som også revideres av tilsynsmyndigheter. Risikovurderinger legger grunnlag for beredskap og forebyggende arbeid i bedriften.

Hensikten med en risikovurdering er å vurdere eventuell hendelse opp mot sannsynlighet og konsekvens for deretter å sette i gang eventuelle risikoreduserende tiltak. For Langøya vil det være aktuelt å risikovurdere losseoperasjoner og vurdere mulighet for hendelser under losseoperasjoner. Her har vi muligheter til å gjøre risikoreduserende tiltak.

Å utføre risikovurdering på aktiviteter som foregår utenfor bedriftens ansvarsområde og som bedriften ikke kan påvirke, er ikke hensiktsmessig. Dette er aktiviteter som reguleres av lover og forskrifter.

Vi påvirker hvilke båter og transportører vi ønsker at våre kunder skal benytte gjennom å nekte substandard skip og transportører adgang til Langøya.

KONSEKVENSER FOR FRILUFTSLIV /REHABILITERING

Det går svært tydelig fram av høringsuttalelsene at nærmiljøet ønsker å kunne ta større deler av Langøya i bruk som friluftsområde tidligere enn det som går fram av utredningen. Holmestrand kommune og Naturvernforbundet mener at et tidsperspektiv på 25 år er lengre enn tidligere forespeilet. Holmestrand kommune sier de ikke kan akseptere at ferdigstilling av deponiområdene til friluftsareal både i nord- og sydbruddet ikke skal skje før om 25 år. Kommunene Sande og Svelvik understreker viktigheten av at det settes en begrenset tidshorison for driften på Langøya og at denne ikke blir for lang. Kommunene Holmestrand, Sande og Svelvik mener at nordbruddet seinest bør være rehabilitert innen 2015. De to sistnevnte kommunene mener at Langøya bør være rehabilitert og levert tilbake som friluftsområde innen 2020.

Holmestrand kommune ønsker en raskere oppfylld av nordbruddet enn det som går fram av utredningen, og en forskyvning av aktiviteten slik at nordbruddet fylles opp først og deretter sydbruddet. De ønsker en vurdering av muligheten for å øke nøytraldeponiets volum på bekostning av gipsdeponiet i nordbruddet. Naturvernforbundet kommenterer også at NOAH bør holde seg til ett område av gangen og ikke spre virksomheten utover øya slik at ikke rehabiliteringen og rekreasjonsmulighetene skyves langt fram i tid.

Holmestrand kommune kommenterer at selv ved 0-alternativet hvor sydbruddet ikke tas i bruk burde konsekvensutredningen ha forholdt seg til krav til etterbruken av bruddet.

Holmestrand kommune kommenterer 0-alternativet i utredningen som går ut på å avslutte nordbruddet som lagune over gipsdeponiet istedenfor tørt land som tidligere forutsatt. Det savnes en begrunnelse for denne endringen i utredningen.

NOAHs kommentar

NOAH ser for seg en etappevis tilbakeføring til friluftsformål av Deponiområdene etter hvert som de avsluttes. Høyst sannsynlig vil Nøytraldeponiet lengst nord i Nordbruddet avsluttes som deponiområde først. Avhengig av lagerbehovet for overdekningsmasser, vil imidlertid hele eller store deler av dette området være båndlagt til lagerområde for overdekningsmasser av både gipsdeponiet i Nord og nye deponiområder i Sydbruddet. Det vil imidlertid ikke være kontinuerlig aktivitet i området, og dagens friområde i Nord vil kunne utvides noe. Vi antar som tidligere at Re kommune vil holde i planene for utviklingen av disse friområdene.

Oppfylld av Nordbruddet før Sydbruddet tas i bruk innebærer at Nordbruddets gipsdeponi vil måtte fylles opp til - 3 m (eventuelt -5 m) og rehabiliteres som en lagune. En slik løsning representerer en dårlig utnyttelse av Langøyas deponiressurser.

Til spørsmålet om å øke nøytraldeponiets volum på bekostning av gipsdeponiets volum, sier NOAH at setningsforhold i nøytral- og gipsdeponiet tilsier at nåværende skillevegg og dermed kapasitetsforholdene opprettholdes.

Ved oppfylld til - 5 i Nordbruddet, og etterfølgende konsolidering, vil massebehovet for å rehabilitere til tørt land være så stort at løsningen ikke er aktuell av hensyn til økonomi og miljøregnskap. Denne problemstillingen fremgår av NOAHs rehabiliteringsplan fra 1998, som ble gjennomgått med kommunene i kontaktutvalgsmøte samme år. Samme rehabiliteringsplan ble kort tid etter oversendt SFT

Avsetting av midler i et fond

Under avbøtende tiltak savner Holmestrand kommune forslag om årlig avsetting av midler til et rehabiliteringsfond. Re kommune mener NOAH må beregne kostnadene forbundet med rehabiliteringen av Langøya, og sette av et fond for rehabiliteringen i tråd med dette. Kommunene Sande og Svelvik ønsker også årlig avsetting av midler i et fond. Videre sier de at hvis det gis tillatelse til å ta i bruk sydbruddet, må NOAH pålegges å utarbeide en rehabiliteringsplan.

NOAHs kommentar

NOAH forventer ingen prinsipielle endringer på dette området. Se også Forskrift om deponering av avfall.

ENDRING AV ANDRE VILKÅR I NOAHS KONSESJON**Fjerning av gruppeinndeling av avfall som kan mottas**

Naturvernforbundet ber om nærmere utredning av hva som er konsekvensene av å fjerne gruppeinndelingene for avfall?

Kommunene Sande og Svelvik og Folkehelseinstituttet kommenterer at gruppeinndelingen for avfall som kan mottas bør beholdes, men at grupperingen kan gjøres mer hensiktsmessig. Det skal bare tillates tillempinger i avfallskvotene i den grad dette kan forsvares ut i fra helse- og miljømessige hensyn.

NOAHs kommentar

Behovet for mottak i de ulike gruppene endres raskt og vil stadig måtte revurderes. Hvis detaljerte kvoter fastsettes i konsesjonen må det søkes endring i konsesjonen hver gang de gitte grenser ikke lenger er tilpasset behovet. Endring av konsesjon tar erfaringsmessig lang tid, og vil kunne forsinke et mottak med i størrelsesorden 1 år. Et slikt krav gir således en negativ miljøgevinst, og bør unngås.

Nåværende kvoter er gitt med utgangspunkt i NOAHs søknad som lå til grunn for konsesjonen av 18.11.97, og reflekterer NOAHs formening om behandlingsbehovet i 1996.

Fjerning av forbud mot mottak av avfall som ikke kan/skal disponeres på Langøya

Fylkesmannen ser i beredskapssammenheng behov for en lokalitet hvor det kan tas imot masser med ukjent innhold på kort varsel. Fylkesmannen ser derfor positivt på muligheten for å kunne bruke Langøya i en slik situasjon.

Kommunene Sande og Svelvik ønsker at forbudet mot å motta avfall som ikke lovlig kan behandles på Langøya skal opprettholdes.

Folkehelseinstituttet er i tvil om det er riktig å fjerne forbudet mot å ta imot avfall som ikke lovlig kan behandles på Langøya. En konsentrert plassering av avfallet kan være mer uheldig enn en mer spredt plassering rundt i Norge. Et bedre alternativ vil være at NOAH utarbeider behandlingsløsninger for de aktuelle formene for avfall.

Naturvernforbundet mener dette er et uakseptabelt forslag. De sier NOAH i dag med sitt forholdsvis lave prisnivå, har bidratt til å hindre at mobile løsninger for vasking av fjord og sedimenter har kunnet utvikle seg i markedet.

NOAHs kommentar

Forurenset jord og sedimenter som mottas på Langøya er ikke i kategorien ”avfall som ikke lovlig kan behandles på Langøya”. Vi kan derfor ikke se at vårt endringsforslag vil påvirke muligheten for å utvikle mobile løsninger for vasking av og sedimenter.

NOAH har notert seg behovet for mottak av denne type avfall spesielt i tilknytning til mer akutte situasjoner der avfall raskt må fjernes. Vår tanke bak forslaget er at det da kan være miljømessig riktig å få avfallet til Langøya der det finnes kompetanse og ressurser til å gi avfallet en forsvarlig lagring og sortering, i påvente av og som grunnlag for, en endelig behandling.

Oppheving av kravet om registrering av avfall som avvises og ikke mottas

Kommunene Sande og Svelvik ønsker at kravet om å registrere avfall som ikke kan mottas bør opprettholdes for å ha mulighet til å følge avfallstrømmene.

Ingen kommentar fra NOAH**Utvidelse av lagringstid for avfall**

Kommunene Sande og Svelvik kommenterer at en økning av lagringstiden ikke er ønskelig pga. faren for utlekking fra avfallet under lagring. Det sies også at det må stilles krav i tillatelsen om at alt avfall må lagres tørt under tak.

Folkehelseinstituttet tviler på om fordelene ved økt lagringstid med hensyn til fleksibilitet vil overstige ulempene ved forlenget lagringstid.

NOAHs kommentar

Avfall som lagres utendørs etterses jevnlig for å sjekke emballasje. Eventuell avrenning ledes via drenssystemet direkte til Nordbruddet (ikke til sjø/grunn) og vil således ikke påvirke utslippene fra Langøya.

Forlenget lagringstid vil først og fremst være aktuelt for avfall vi får inn lite av. Det vil være en stor fordel produksjonsmessig å kunne samle opp slikt avfall, for å kjøre mest mulig miljøriktig.

Fjerning av begrensning av innhold av PAH og EOCl i mottatt avfall

Kommunene Sande og Svelvik kommenterer at det i utredningen (s. 60) sies at EOCl og PAH anses partikkelbundet i asken og dermed lite løselig i vann. Det sies videre at hvis det er en viss usikkerhet i forhold til hvorvidt EOCl og PAH er partikkelbundet bør kravet om maksimalt innhold ikke fjernes

Folkehelseinstituttet mener at fjerning av krav til innhold av PAH og EOCl i mottatt avfall kan synes fornuftig med bakgrunn i lave nivåer av disse stoffene i avløpsvannet. Det sies at en eventuell endring av konsesjonen bør følges nøye opp for å se om utslippene øker.

NOAHs kommentar

Flyveaskens innhold av PAH og EOCl er i all hovedsak partikkelbundet, og det er ikke registrert utlaking i vann av disse parametrene fra flyveaske.

Siden 1997 har PAH og EOCl vært analysert på all flyveaske hvor det er forespurt levering til Langøya. Det er i denne perioden ikke registrert mange askepartier som overstiger kravene i konsesjonen, derimot ligger de fleste under deteksjonsgrenser. NOAH mener kravet representerer unødig ressursbruk fordi:

- innholdet av PAH og EOCl erfaringsmessig er lavt, og
- det kan dokumenteres at vi har kontroll med utslippene

Endring av krav til organisk innhold i gips

Fylkesmannen er enig i at det viktigste er at innholdet av organisk nedbrytbart karbon ikke skal overstige et nivå som medfører kjemisk/ mekanisk ustabilitet. FM går ut fra at NOAH har presentert dokumentasjon av hvordan stabiliseringsprosessen forandrer seg ved ulikt innhold av organisk karbon.

Kommunene Sande og Svelvik understreker at det må stilles faglige forsvarlige krav til organisk innhold i gipsen.

Naturvernforbundet sier de vil reagere sterkt dersom grensen for organisk innhold i gipsen fjernes, slik NOAH søker om. De mener derimot at grensen bør være strengere enn i dag.

Naturvernforbundet mener gipsdeponiet på Langøya bør reserveres for uorganisk spesialavfall og ikke benyttes til deponering av flyveaske som inneholder organiske miljøgifter i høye konsentrasjoner. Det sies videre at organiske miljøgifter i gipsen vil kunne bli presset ut deponiet sammen med væske.

NOAHs kommentar

Kravet om en begrensning av organisk stoff (TOC) i gipsen, satt i tidligere konsesjoner, grunnet seg på en uvisshet om hvorledes organisk stoff ville reagere ved en disponering i gipsen. Ville det oppstå skadelige eller luktende gasser under anaerob, biologisk nedbrytning i slammet? I mellomtiden har NOAH gjennomført omfattende testing for å se på disse forhold. Forsøkene, som gikk over lang tid i relativt store systemer (NIVA 1995-96) resulterte i liten eller ingen avgassing.

NOAHs mening med å søke opphevet en relativt vilkårlig og lav tallgrense er ikke å slippe alle restriksjoner. Derimot søkes det å finne de nivåer som fortsatt gir sikkerhet mot lukt- og gassutvikling i gipssystemet. Metoder vil bli utviklet for å teste ut slike forhold i praksis. Inntil slike metoder blir tatt i bruk, er det naturlig å bruke de eksisterende grenser (0.5 % TOC) relativt til gipsmassene. Gipsdeponiet har en rekke gode egenskaper for stabilisering særlig av tungmetaller. Å ikke optimalisere deponikapasiteten mht innholdet av organisk, som utgjør en betydelig begrensning i dag, vil være å unnlate å gjøre forbedringer til beste for en miljømessig god avfallsdisponering.

NOAH ønsker altså å utvikle mer nyanserte kriterier som også speiler forskjellene innen begrepet organisk stoff, som grunnlag for valg av miljøoptimale behandlingsløsninger.

Sikring av bruddkant

Fylkesmannen ser positivt på en samordning av krav til sikring av bruddkant.

Kommunene Sande og Svelvik kommenterer at før SFTs krav om sikring av bruddkanter fjernes må konsekvensene analyseres.

Ingen kommentar fra NOAH

Tillatelse til biologisk behandling av forurensset jord

Naturvernforbundet mener forurensset jord i størst mulig grad bør behandles *in situ*. De ber om tilleggsutredninger av hvordan organiske miljøgifter i forurensset jord brytes ned ved biologisk behandling.

Ingen kommentar fra NOAH

ANDRE FORHOLD

Konkurransforhold

Konkurransetilsynet kommenterer at en utvidelse av NOAHs tillatelse kan komme til å medføre en monopolsituasjon for NOAH i forhold til andre aktører.

Ingen kommentar fra NOAH

Alternative behandlingsteknologier

Naturvernforbundet ber om at det blir utredet alternative behandlingsteknologier for de nye og utvidede avfallskategoriene som NOAH søker om.

Ingen kommentar fra NOAH

Driftsplan for kalkbruddet

Bergmesteren påpeker at det ikke er utarbeidet en rehabiliteringsplan for sydbruddet innenfor godkjent reguleringsplan og driftsplan slik det er vanlig å kreve ved regulering av nye masseuttak. De sier også at så langt de kan se er de geotekniske og tekniske forholdene tilfredsstillende utredet gjennom NGI's ingeniørgeologiske kartlegging av sydbruddet og vil sammen med reguleringsbestemmelsene danne grunnlag for utarbeidelse av driftsplanen som Bergvesenet skal godkjenne.

Ingen kommentar fra NOAH

Generell kommentar

Norges Naturvernforbund hevder at strategien for å behandle miljøskadelig avfall som legges fram i søknad og KU er avfallspolitisk betenkelig og teknisk usikker.

Naturvernforbundet foreslår derfor at NOAH Langøya ikke får utvidet konsesjon. De mener myndighetene bør bruke denne anledningen til å revurdere bruken av vårt nasjonale deponerings- og behandlingsanlegg for uorganisk spesialavfall.

Naturvernforbundet mener det er uheldig at NOAH skal drives som en kommersiell bedrift, siden spesialavfall er et nasjonalt problem, og det er staten som har ansvar for behandlingen av slikt avfall. Det sies videre at det er stor fare for at NOAH som kommersielt selskap vil prioritere å ta imot "lønnsomt" avfall framfor avfall som for eksempel er dyrt og vanskelig å nøytralisere. Det kommenteres også at det i utredningen sies at NOAH er avhengig av en stabil og sikker tilgang på avfall, slik at anlegget kan drives effektivt og på et nivå som gir god lønnsomhet. De mener dette er et paradoks siden det er ønskelig å redusere mengden avfall som dannes.

Naturvernforbundet mener det er behov for tilleggsutredninger av en rekke temaer, deriblant NOAH som avfallspolitisk virkemiddel for myndighetene, og den samfunnsøkonomiske verdien av å skape mindre spesialavfall.

Ingen kommentar fra NOAH utover det som står under "NOAHs rolle" på s. 9.

Begrunnelse

A Kort beskrivelse av saken

NOAH har fra tidligere tillatelse til å drive deponi for uorganisk farlig avfall og forurensede masser i nordbruddet på Langøya. Bedriften har søkt om økt mottaksgrense for forurensede masser fra 65 000 tonn til 300 000 tonn årlig. Dette betyr en total mottaksmengde for masser og uorganisk farlig avfall på 622 000 tonn pr. år (beregnet som et gjennomsnitt over de siste fem år, med et maksimalt mottak på 1 million tonn i løpet av ett år). Det er også søkt om å ta sydbuddet i bruk til forbehandling av avfall og farlig avfall inkludert biologisk behandling av forurenset jord, og å sluttbehandle avfall etter de samme prinsipper som i nordbruddet. NOAH søker også om en rekke endringer av vilkår i tillatelsen bl.a. i forhold til utslipp til sjø.

B Saksgang

NOAHs søknad om ny tillatelse til virksomheten på Langøya utløste krav om konsekvensutredning etter forskrift om konsekvensutredning § 2, jf. plan- og bygningsloven § 33-2 annet ledd bokstav a. Følgende saksgang er derfor gjennomført:

- SFT mottok 26.02.01 melding om konsekvensutredning og forslag til utredningsprogram for NOAHs tiltak på Langøya.
- Melding med forslag til utredningsprogram var på høring fra 15.06.01 -1.10.01.
- Utredningsprogrammet ble endelig fastsatt av SFT 21.12.01.
- SFT mottok konsekvensutredning og endelig søknad fra NOAH 15.05.02.
- Konsekvensutredning og søknad var på høring fra 14.06.02 -1.10.02.
- SFT utarbeidet sluttdokument datert 22.01.02, som oppsummerte konsekvensene av NOAHs planlagte tiltak.
- Utkast til utslippstillatelse ble sendt NOAH for kommentarer 8.4.03.
- Endelig utslippstillatelse ble sendt NOAH og høringsinstansene xx.0502.

C Beskrivelse av omgivelser og resipient

NOAHs virksomhet ligger på Langøya i Oslofjorden utenfor Holmestrand. Områdene for NOAHs virksomhet er omgitt av naturreservat i nord og langs øst, og av friområder både på nord- og sørsiden av øya.

Langøya ligger i Breiangen, som danner et basseng mellom indre Oslofjord, Drammensfjorden og Sandebukta i nord, og Ytre Oslofjord i sør. Breiangen anses som en sårbar resipient siden den er påvirket av flere utslippskilder.

NOAHs virksomhet vil som tidligere medføre utslipp av prosessvann fra deponiet til fjorden på vestsiden av øya (se avsnitt om utslipp til sjø).

D Høringsuttalelsene med NOAHs kommentarer (se vedlegg III)

E SFTs vurdering

Økt mottaksmengde av forurensede masser

NOAHs søknad om å øke mottaksgrensen for forurensede masser fra 65 000 til 300 000 tonn er innvilget. Grensen gjelder som i tidligere tillatelse som et gjennomsnitt over de fem siste årene, med et maksimalt mottak for ett år på 1 million tonn inkludert uorganisk farlig avfall). Dette gir NOAH større muligheter til å disponere masser fra opprydding i forurenset grunn og evt. sedimenter. De forurensede massene kan være oppgravet forurenset grunn, jord, slam og sedimenter. Siden en betydelig økning i denne kategorien avfall kan introdusere

organiske miljøgifter i større grad enn tidligere, er det stilt strengere krav på utslippssiden for å begrense utslipp av slike forbindelser (se utslipp til vann). Økningen i mottaksmengde vil i følge NOAH ikke innebære økte utslipp, og dette er gjenspeilet i tillatelsen. Økt mottaksmengde til Langøya vil også medføre økt transport (se diskusjon av dette i sluttdokument til NOAHs konsekvensutredning datert 22.01.03). Økt risiko for utslipp ved økt transport, anses ikke for å være så betydelig at det ikke kan tillates å øke NOAHs mottaksgrense for forurensede masser.

Deponiets levetid

I følge NOAHs utredning vil deponiet ha en levetid på 20-25 år med den økte mottaksgrensen. Denne varigheten er iberegnet at sydbruddet også tas i bruk som avfallsdeponi. Uten at sydbruddet tas i bruk til deponi er varigheten av deponiet anslått til omtrent 7-8 år.

Import av avfall

Denne tillatelsen regulerer ikke import av avfall spesielt, siden det finnes et eget regelverk for grensekryssende transport av avfall, som krever at det søkes om hver konkrete avfallstransport. Når den tillatte avfallsmengden som kan mottas for behandling økes, og de øvrige mengdegrensene i tillatelsen er romslige, vil NOAHs potensial for import øke betydelig. Det er derfor satt krav om at import av avfall for disponering på Langøya ikke på noe tidspunkt skal være til hinder for mottak og disponering av norsk avfall i driftsperioden.

At utenlandsk avfall vil beslaglegge kapasitet i deponiet som ellers kunne ha vært benyttet til norsk avfall, er det ikke lagt vekt på, siden den totale varigheten av deponiet på Langøya er anslått til en lang periode (20-25 år).

I følge NOAH er virksomheten økonomisk avhengig av å kunne importere relativt store mengder avfall fra utlandet, for å kunne opprettholde driften. SFT har tatt dette med i betraktning i den totale vurderingen av å øke mottaksgrensen.

Ta sydbruddet i bruk til avfallsbehandling

SFT har innvilget NOAHs søknad om å ta sydbruddet i bruk til forbehandling og sluttdisponering av avfall på nærmere bestemte vilkår. Dette vil kunne bety at Langøya er et sluttbehandlingsalternativ for uorganisk farlig avfall og forurensede masser i fortsatt ca. 20-25 år.

Når det gjelder bruk av sydbruddet til sluttbehandling av farlig avfall og forurensede masser, har NOAHs konsekvensutredning avdekket behov for nærmere undersøkelser og utredninger. Dette gjelder spesielt forhold knyttet til forurensningspotensialet fra et deponi i sydbruddet i konsoliderings- og etterdriftsfasen. Det er derfor stilt vilkår i tillatelsen om at denne dokumentasjonen skal sendes SFT minst seks måneder før deponering kan starte. SFT vil på bakgrunn av dokumentasjonen kunne endre tillatelsen, og evt. forby bruk av sydbruddet, dersom det viser seg at det ikke er miljømessig forsvarlig å ta sydbruddet i bruk.

Biologisk behandling av forurensede masser

SFT har gitt tillatelse til biologisk behandling av forurensede masser i sydbruddet. NOAHs konsekvensutredning antyder at behandlingen vil kunne medføre lukt. Omfanget av eventuell lukt som følge av biologisk behandling av forurensede masser kunne ha vært bedre belyst i søknad og konsekvensutredning. SFT mener det er viktig at NOAH kontinuerlig vurderer om en gitt avfallstype kan tas inn og behandles i forhold til en eventuell luktolempe. Vurderingen må gjøres i forhold til behandlingsløsning,

behandlingssted og årstid for det aktuelle avfallet. Det generelle vilkåret om at NOAHs virksomhet ikke skal medføre luktulempe for omgivelsene gjelder også i forhold til biologisk behandling av jord.

Reguleringsplan for sydbruddet

Siden sydbruddet foreløpig ikke er omregulert til håndtering av avfall / farlig avfall, er det stilt vilkår om at sydbruddet ikke kan tas i bruk til avfallshåndtering før området eventuelt blir regulert til dette formålet.

Fjerning av gruppeinndeling for avfallstyper

SFT har til en viss grad imøtekommet NOAHs søknad om å fjerne gruppeinndeling av avfall som kan mottas og behandles. Fordelen med dette er at NOAH får større fleksibilitet i forhold til hva de kan motta og behandle. Deponiforskriften krever imidlertid deponispesifikke lister for hva som kan mottas og deponeres. Tillatelsen inneholder derfor tre kategorier avfall som kan mottas; forurensede masser, uorganiske syrer og uorganisk farlig avfall som videre er definert av forskrift om farlig avfall.

Inndeling i deponikategorier

Deponiforskriften krever at deponier klassifiseres i deponikategorier. Med bakgrunn i NOAHs søknad betyr dette at utslippstillatelsen vil omfatte både deponier for farlig avfall og for ordinært avfall. Enkelte avfallstyper som forurensede masser vil kunne høre hjemme i begge deponikategoriene avhengig av forurensingsgrad og utlekkingssegenskaper.

Deponi for farlig avfall

Gipsdeponiet hvor det deponeres farlig avfall, vil falle inn under kategori deponi for farlig avfall. Farlig avfall hører hjemme her, men også avfallstyper som har utlekkingssegenskaper utover det som tillates på deponi for ordinært avfall.

Deponi for ordinært avfall

Avfall som i dag er deponert på NOAHs deponi for inert avfall (nøytraldeponiet) pga. lavt forurensningsnivå, og lavt utlekkingspotensiale, hører antagelig hjemme på deponiforskriftens ”deponi for ordinært avfall”. Avfall på ordinært deponi skal i utgangspunktet ikke være så forurenset at det blir definert som farlig avfall. Det må også ha utlekkingssegenskaper tilsvarende det som gjelder for avfall på ordinært deponi.

Lagring

Lagring av avfall er en potensiell kilde til spredning av forurensningsstoffer. Siden NOAHs nye tillatelse innebærer både økt mottaksgrense for avfall, og utvidet lagringstid, er det ekstra viktig at bedriften gjør tiltak som sikrer at lagringen skjer på en miljømessig forsvarlig måte uten utslipp til sjø, grunn eller til luft.

For å ivareta at lagring ikke medfører spredning av forurensende stoffer til luft, innebærer dette at bedriften skal vurdere hvorvidt det vil være nødvendig at avfall som inneholder flyktige stoffer skal lagres innendørs eller i tett emballasje. Det siktes her for eksempel til avfall inneholdende kvikksølv, som i elementær form har lavt damptrykk, og til flyktige organiske miljøgifter.

Lagringstid

Tiden avfallet kan lagres fra mottak til behandling er økt fra ett til to år. Dette er gjort for å bedre NOAHs mulighet til å gi avfallet best mulig miljømessig disponering, ved at like avfallstyper kan samles opp. Økt risiko for forurensning ved å forlenge lagringstiden, vurderes som mindre alvorlig enn fordelene ved å gi NOAH større fleksibilitet i forhold til

behandlingstidspunktet. Lagringen skal uansett foregå på en miljømessig forsvarlig måte, uten forurensning til sjø, grunn eller luft.

Mottak av avfall

Vilkår 2.3 i utslippstillatelsen beskriver en del forhold som virksomheten må ha kunnskap om før den kan ta imot avfall for behandling. Bedriften må for eksempel skaffe seg kunnskap om hvilken sammensetning avfallet har, og hvilke stoffer som kan dannes under håndtering og deponering av avfallet. Det siktes her for eksempel til problemstillinger knyttet til mottak av store mengder sjøsedimenter, hvor det kan forventes at disse i utgangspunktet inneholder sulfid, og dessuten sulfat som kan gi opphav til sulfidutvikling. Siden tillatelsen for eksempel ikke tillater utslipp til luft som skaper luktulempe i omgivelsene, vil det kunne være nødvendig å vurdere tiltak mot dette. Hensikten med dette vilkåret er at bedriften på forhånd skaffer seg den nødvendige kunnskap og helhetsoversikt, slik at de miljømessige sidene ved håndteringen ivaretas på en forsvarlig måte.

For at SFT skal ha mulighet til å føre tilsyn med overholdelse av dette vilkåret, er det nødvendig at virksomheten kan dokumentere hvilke vurderinger som på forhånd er gjort for de ulike avfallstypene. Slik dokumentasjon skal oppbevares hos bedriften.

Mottak av avfall som NOAH ikke har behandlingsløsning for

SFT finner det hensiktsmessig å tillate NOAH å motta avfall som faller inn under kategoriene som NOAH kan motta, men som de ennå ikke har utviklet behandlingsløsning for. Det ønskes imidlertid at denne mengden som mottas er begrenset for å unngå opphopning av avfall uten behandlingsløsning. Det er derfor satt en grense på 5000 tonn for hvor mye dette atskilte lageret kan inneholde.

NOAHs søknad om å kunne motta alle typer farlig avfall i påvente av en tilfredsstillende behandlingsløsning, er ikke innvilget, siden vi ikke finner det hensiktsmessig at det skal mottas for eksempel organisk farlig avfall på Langøya.

Fyllingshøyde i deponiene

Det finnes pr. i dag for lite dokumentasjon, og kunnskap om gipsmassenes oppførsel i gipsdeponiet over tid til å kunne fastsette et miljømessig forsvarlig fyllingsnivå som samtidig er hensiktsmessig i forhold til utnytting av deponikapasiteten. Dette skyldes bl.a. at NOAH har mistet flere av sine målestasjoner i gipsdeponiet, og det må gjøres flere undersøkelser. SFT ønsker derfor ikke å fastsette fyllingsnivået i tillatelsen. NOAH skal vurdere fyllingsnivået, på bakgrunn av erfaringer med deponerte avfallsmasser, de hydrogeologiske forholdene i deponiet og setnings- og utlekkingssegenskapene til de deponerte massene. Dokumentasjon for at de valgte fyllingsnivåene for alle deponier er miljømessig forsvarlige, og ikke vil medføre spredning av forurensninger fra deponiene, skal til enhver tid foreligge hos bedriften, slik at myndighetene kan føre tilsyn med de valgte løsningene.

Hvis det blir aktuelt å ta sydbruddet i bruk til avfallsdeponi, er det satt krav om maksimal fyllingshøyde på -5 m. Denne grensen er satt siden det er uaktuelt å avslutte deponiet over havnivå, siden sydbruddet har en del sprekkesoner, og utadrettet trykk må unngås. NOAH skisserer en avslutningsløsning hvor det etableres hydrostatisk likevekt mellom sjøvannet og vannet i de deponerte massene ved å opprette en lagune over deponiet som står i forbindelse med sjøen utenfor. Dette tilsier et fyllingsnivå noen meter under sjøoverflaten.

Organisk innhold i deponiene

SFT mener det er nødvendig å regulere maksimumsnivåene for organisk materiale (målt som total organisk karbon, TOC) i deponiene på Langøya. Hensikten med dette er å unngå biologisk nedbrytningsaktivitet i deponiene som gir uheldige effekter for helse og miljø. Det siktes for eksempel til dannelselse av hydrogensulfid eller andre uheldige forbindelser som kan frigis fra deponiene. Utvikling av nye skadelige forbindelser som for eksempel metylkvikksølv, eller mobilisering av farlige forbindelser i deponiet, må også unngås. Utvikling av giftig og eller luktende gass, er i seg selv uønsket. Gassutvikling anses også som en viktig faktor når det gjelder kjemisk og mekanisk ustabilitet i deponiene. Det må derfor sikres at gassutvikling unngås i deponiets driftsfase. Det er dessuten svært viktig å unngå gassutvikling på lang sikt, også etter rehabilitering av deponiene, siden området skal benyttes som friareal for befolkningen.

Det er vanskelig å vite hvilke eksakte nivåer av organisk stoff som vil være miljømessig forsvarlige. Ut fra et føre var prinsipp må SFT sikre at grensene er litt tilstrekkelig strenge.

Deponi for farlig avfall (Gipsdeponiet)

Grensen for TOC i gipsmassene var tidligere 0,5 %. På bakgrunn av NOAHs søknad og den dokumentasjonen som foreligger, har SFT vurdert om det vil være miljømessig forsvarlig å øke eller fjerne denne grensen. NOAH mener ingen av forutsetningene for å få dannet sulfid i deponiet er til stede. Det siktes bl.a. til at det er for alkalisk miljø, at alle oksiderte bestanddeler må være redusert, og at hele massen i deponiet må være anoksisk. SFT mener denne vurderingen ikke er godt nok dokumentert, og mener bl.a. at hele deponimassen ikke behøver å være anoksisk, for å få sulfiddannelse. I følge NOAH er det i praksis ikke gjennomførbart å blande avfall som deponeres direkte i gipsdeponiet homogent inn i gipsmassen. Dette antyder en fare for å få "lommer" i gipsen med høye konsentrasjoner av forurensede masser som kan medføre høyere nivåer av organisk materiale enn i gipsmassen generelt. Homogen innblanding av avfall i gipsen er altså vanskelig for NOAH og vanskelig for SFT å føre tilsyn med. Denne problemstillingen må også tas med i betraktning ved fastsetting av maksimumsgrenser for TOC i gipsen. Siden det er forelagt SFT svært lite ny informasjon om TOC-innhold i gipsen, mener SFT at man fortsatt må legge NIVAs rapport (3408-96) til grunn ved vurdering av grensen for organisk stoff i gipsmassen. Denne angir en grense på 1,7 % TOC av tørrvekten til det deponerte gipsslammet. På bakgrunn av dette og erfaringene med deponiet så langt, finner SFT at det er miljømessig forsvarlig å øke grensen for organisk innhold i gipsmassen fra 0,5 til 1 % TOC (målt som tørrstoff). Erfaringene tilsier at pH er høy, det er mye jern tilstede, og det har så vidt SFT kjenner til ikke vært problemer med gassdannelse i deponiet.

Deponi for ordinært avfall (svakt forurensede masser)

Den store økningen i mottaksgrensen for forurensede masser som NOAH søker om, vil gi betydelig økning av mengden avfall som går til deponi for ordinært avfall. De forurensede massene det her dreier seg om kan være svært heterogene, avhengig av deres opprinnelse. Begrensning av organisk materiale for å unngå gassutvikling og ustabilitet vurderes som nødvendig, siden disse massene bl.a. kan inneholde sulfat, pH og jerninnhold vil kunne variere, og man har dermed liten kontroll med viktige betingelser for sulfidgassutvikling. I NOAHs tillatelse fra 1997 var det ikke satt maksimumsgrense for TOC i massene, siden det ble antatt at tilgangen på sulfat ville være liten utenfor gipsdeponiet. Situasjonen er nå annerledes siden massene også kan omfatte store mengder sjøsedimenter med innhold av sulfat, og kanskje også sulfid.

Siden det ikke foreligger dokumentasjon av hvilke nivåer av organisk stoff som vil være miljømessig forsvarlig i disse massene, kreves det at NOAH legger fram dokumentasjon av dette fra en uavhengig instans. SFT har stilt krav i tillatelsen (jf. pkt. 3.3) om at denne

dokumentasjonen skal legges fram innen 31.12.03, slik at SFT snarest mulig får grunnlag for å fastsette grenser for organisk stoff (TOC) i de forurensede massene som legges på ordinært deponi. Inntil videre vil grenser for maksimalt innhold av organiske forurensningskomponenter på 2 % videreføres fra tidligere tillatelse.

SFT ønsker å innføre TOC som parameter istedenfor organiske forurensningskomponenter av flere årsaker:

- TOC er enkel å måle
- det fjerner tvil om hva som er ”organiske forurensningskomponenter”.
- det er ikke bare organiske forurensningskomponenter som kan gi gassdannelse ved nedbrytning, men også naturlig forekommende organisk materiale.

Inntil det settes grenser for maksimalt TOC-innhold i de forurensede massene, har NOAH spesielt ansvar for å vurdere hvilket TOC-nivå som vil være miljømessig forsvarlig i forhold til uheldige effekter som kan oppstå som følge av massenes innhold av organisk stoff.

Videre må NOAH rette spesiell oppmerksomhet mot å overholde vilkår i tillatelsen som kan ha sammenheng med organisk innhold i massene. Det siktes her for eksempel til krav til utslipp til luft, med hensyn til lukt og gassdannelse, krav til massenes utlekkingssegenskaper og til fysisk og kjemisk stabilitet.

Tiltak som seksjonering av massene slik at sjøsedimenter holdes atskilt fra andre forurensede masser, bør vurderes for å unngå uønskede reaksjoner i deponiene.

Utslipp til vann

På flere områder søker NOAH om lemping på krav knyttet til utslipp til sjø. SFT har imøtekommet enkelte av endringene det er søkt om, der vi mener det er miljømessig forsvarlig.

SFT ønsker ikke negative effekter verken for folks helse, eller for resipienten, som følge av utslipp av forurensningskomponenter fra bedriften. Det er derfor satt enda strengere utslippsgrenser for alle forbindelser med unntak av nitrogen og barium i forhold til i tidligere tillatelse. Det er tatt utgangspunkt i et årlig gjennomsnittlig utpumpingsvolum angitt av NOAH (ca 600 000 m³/år), og den gjennomsnittlige konsentrasjonen av forurensninger i utslippet etter rensing. Det er ikke lenger satt maksimale konsentrasjonsgrenser for forbindelsene, men grenser for maksimale døgnverdier midlet over en måned og ett år. Månedsmengden er en del høyere (ca 40 %) enn årsmengden, for å gi bedriften en viss fleksibilitet i forhold til variasjoner i utpumpingsvolum.

Konsentrasjonsgrenser anses ikke som nødvendig siden NOAH har lave konsentrasjoner i avløpsvannet. Dette henger bl.a. sammen med at NOAH er avhengig av å kvitte seg med mye vann fra deponiet. Akutte toksiske effekter er dermed lite relevant.

Turbiditet, suspendert stoff og kjemisk oksygenforbruk (KOF)

I tidligere tillatelse har NOAH kun hatt pH og maksimumskrav til turbiditet som daglige styringsparametere for vannutslippet. Maksimumsgrensen for turbiditet er nå fjernet, mens målekravet er opprettholdt. Krav om daglig måling av to nye parametere; suspendert stoff og KOF er innført for å skjerpe bedriftens utslippskontroll. NOAH har stort utslippsvolum, med normalt lave konsentrasjoner av forurensninger. Det anses derfor som viktig at NOAH til enhver tid har god oversikt og kontroll med utslippet. Siden nivåene for suspendert stoff og KOF i NOAHs utslipp er lite kjente, har SFT foreløpig ikke hatt grunnlag for å fastsette

grenser. Det er derfor nødvendig at bedriften snarest mulig begynner å måle disse parametrene daglig, slik at SFT får et grunnlag for å fastsette grenser.

Nitrogen

For nitrogen er grensene økt til 64 kg/d i vekstsesongen og 80 kg/d fra oktober til mai. NIVAs undersøkelse (4098-99) viser at en slik økning i verste fall vil kunne bety en økning i oksygenforbruk i sedimenter og dypvann på 0,25 %. Det sies videre at denne økningen i nitrogenutslipp er vurdert som liten sammenlignet med den naturlige omsetningen av nitrogen i resipienten, og ikke kan forventes å medføre noen umiddelbar endring av eutrofitilstanden. Fordi deler av fjordområdet anses som utsatte områder, og dessuten har sentral beliggenhet og stor rekreasjonsverdi, stiller SFT krav om at NOAH skal være med å overvåke trofitilstanden i sedimenter og dypvann i området. Dette kan gjøres ved å delta i programmet for overvåking av eutrofitilstanden i Ytre Oslofjord.

Barium

Barium har lav løselighet i sjøvann, og felles raskt ut som bariumsulfat. I følge NIVA regnes bariumsulfat som et lite problematisk stoff med hensyn til biologiske effekter i akvatisk miljø. NIVA konkluderer med at et utslipp på ca. 12 kg barium pr. døgn ikke vil medføre skadevirkninger i resipienten. Med bakgrunn i dette har SFT funnet det forsvarlig å øke utslippsgrensen for barium til 3kg/døgn som månedsmiddel og 2,4 kg/døgn som årsmiddel. Sedimentasjonen av bariumsulfat i området antas å ha liten effekt. SFT mener likevel at barium skal være inkludert på lista over tungmetaller det skal analyseres for i sedimenter og blåskjell.

PAH og EOCl

I tidligere tillatelse var det maksimumsgrenser for innhold av PAH (polysykliske aromatiske forbindelser) og EOCl (ekstraherbare organiske klorider) i avfall som stammer fra avfallsforbrenning, og som mottas for behandling. Vi vet at NOAH øker sitt mottak av forbrenningsrester betydelig, og samtidig vil ta imot større mengder forurensede masser, som også kan inneholde slike miljøgifter. Det er likevel vurdert at grenser for innhold av PAH og EOCl i avfallet ikke er nødvendige hvis man samtidig strammer inn grensene på utslippsiden. SFT ønsker at utslipp av miljøgifter skal være så lavt som over hodet mulig. Dette er bakgrunnen for at SFT har satt strengere grenser for PAH og EOCl enn i tidligere tillatelse. SFT mener av samme begrunnelse at en månedlig analysefrekvens for disse forbindelsene skal opprettholdes.

pH

NOAH søkte om å få utvidet pH-grensen fra 7-9,5 til 6-11,5, siden de mener at konsekvensen av dette for resipienten vil være ubetydelig. Sjøvann har god bufferevne, og SFT mener derfor at det vil være forsvarlig å øke pH-grensen noe. Øvre pH-grense er derfor satt til 10. SFT er av den oppfatning at en ytterligere utvidelse av pH-intervallet vil kreve mer omfattende dokumentasjon enn det som foreligger i NOAHs søknad og utredning.

Utslipp til luft

Grenser for støvutslipp til luft fra storsekktømmeanlegg og betongstøperi er noe strengere enn i tidligere tillatelse (reduert fra 30-25mg/Nm³). Dette er i tråd med øvrig støvregulering fra industrivirksomheter.

Når det gjelder å stille krav til diffuse utslipp til luft fra for eksempel lagring og øvrig håndtering av avfall, er dette svært vanskelig, og lite kontrollerbart. Eventuelle diffuse utslipp fra håndteringen er imidlertid regulert ved at det er stilt krav om at bedriften skal ha rutiner som sikrer at alle utslipp til luft holdes på et minimum, og at det ikke forekommer utslipp som kan skade helse og miljø. Dette vilkåret vil være spesielt viktig i forbindelse med håndtering av avfall inneholdende for eksempel kvikksølv eller andre flyktige forbindelser. Kvikksølv er et eksempel på en miljøfarlig forbindelse som det må unngås at spres til miljøet.

Det er ikke stilt krav i tillatelsen om oppsamling av metangass fra deponiene, siden NOAHs virksomhet ikke skal medføre utslipp til luft som kan skade helse eller miljø. NOAH har selv ansvar for å vurdere potensialet for utvikling av metangass i avfall som vurderes for mottak.

Støy

Det er satt like grenser for støy til boligområder og til friarealer. Dette er i tråd med kommende regelverk for industristøy. I tråd med dette regelverket er støygrensene for kveldstid noe strengere enn i tidligere tillatelse.

Det er stilt krav i tillatelsen om at NOAH må kunne dokumentere at bedriften overholder tillatelsens støygrenser. Dette kan gjøres ved å utføre målinger av faglig kvalifisert personell eller evt. ved å beregne støyen.

Krav til beredskap mot akutt forurensning

Det fremgår av utslippssøknaden at bedriften håndterer helse- og miljøfarlige stoffer. Med de årsvolumer som er oppgitt, anses denne håndteringen å representere en risiko for skader i det ytre miljø som følge av akutt forurensning. Denne vurderingen er basert på stoffspesifikke egenskaper og de skader som på grunn av disse egenskapene og resipientforholdene kan oppstå ved akutt forurensning. SFT har derfor funnet det riktig å stille nærmere krav til bedriftens beredskap mot akutt forurensning. Bedriften faller også inn under storulykkesforskriften og dens krav til sikkerhetsrapport, herunder beskrivelse av sikrings- og beredskapstiltak. Storulykkesforskriftens krav til sikkerhetsrapport omfatter bl.a. beskrivelse av sikrings- og beredskapstiltak mot storulykker generelt. SFT finner det imidlertid nødvendig å stille beredskapskrav som er spesifikt utformet med hensyn til det ytre miljø, men det vil samtidig være naturlig at bedriften samordner sin ivaretagelse av storulykkesforskriftens og utslippstillatelsens krav til miljørisikovurdering, beredskapsetablering og beredskapsplan.

Avklaring av omfang for risikoanalyser

NOAH ber om en presisering av omfanget av risikoanalyser som bedriften er pålagt med hensyn til transport som følge av virksomheten. Vi viser til tillatelsens avsnitt 12 om forebyggende og beredskapsmessige tiltak mot akutt forurensning. Der går det fram at miljørisikovurderingen skal omfatte *alle aktiviteter på bedriftens område*, som kan medføre akutt forurensning med fare for helse- eller miljøskader. Dette inkluderer altså ikke transport på offentlig vei og sjø, som NOAH vanskelig kan holdes direkte ansvarlig for. SFT legger imidlertid vekt på viktigheten av at NOAH benytter seriøse transportører for avfall som skal fraktes til Langøya.

Avslutning av deponiene og rehabilitering av Langøya

Krav om rehabilitering av Langøya etter avsluttet drift for å tilbakeføre Langøya som friluftsområde, er videreført i denne tillatelsen. Det er også stilt krav om at den driftsansvarlige skal sørge for vedlikehold, overvåking og kontroll i etterdriftsfasen, i

henhold til vedlegg tre til forskrift om deponering av avfall. Det er ikke tatt inn noe tidsaspekt for når dette skal skje, siden tidspunktet for rehabilitering og etterdrift vil være avhengig av oppfyltingshastigheten av deponiet, som videre avhenger av tilgangen på avfall til deponiet. SFT vil imidlertid oppfordre NOAH til å starte rehabiliteringen av nordbruddet, så raskt dette lar seg gjøre, innenfor miljømessig forsvarlige rammer, slik at området kan tas i bruk av lokalbefolkningen.

Når det gjelder avslutning av deponiene og rehabiliteringen av øya, er det fortsatt mange usikkerhetsmomenter, og det vil derfor ikke være hensiktsmessig å binde bedriften ved å stille for detaljerte krav gjennom denne tillatelsen. NOAH er ansvarlig for å lage planer for hvordan rehabiliteringen skal foregå, og sende disse til SFT i god tid før arbeidet skal starte.

Finansiell garanti

For å sikre at det finnes midler til rehabilitering og etterdrift av deponiet etter avsluttet drift, er det videreført krav om årlig avsetning av midler til disse formålene. Etter forskrift om deponering av avfall er det krav om finansiell garanti eller tilsvarende til avslutning og etterdrift av deponier i 30 år. SFT vil sørge for at midlene avsettes på en slik måte at de ikke vil kunne gå inn i et eventuelt konkursbo, men til enhver tid være tilgjengelige for rehabilitering og etterdrift. Det er derfor stilt krav om at NOAH skal utrede hvordan de planlegger å avsette midlene. Det skal som et minimum legges fram mulighetene for å etablere en stiftelse. Andre tilsvarende gode løsninger kan i tillegg presenteres.

Registrering av avfall bedriften ikke mottar

Krav om at bedriften skal føre register over avfall den har avvist etter at det har vært vurdert for mottak, er ikke videreført fra tidligere tillatelse. SFT kan ikke se at dette registeret har vært til miljømessig nytte, og finner det derfor ikke naturlig å videreføre kravet. SFT regner fortsatt med at NOAH vil være behjelpelig med informasjon i de situasjoner det skulle vise seg å være av betydning for SFT.

Sikring av bruddkanter

Krav fra tidligere tillatelse om sikring av bruddkanter er ikke videreført i denne tillatelsen, siden vi mener dette hensynet ivaretas av andre mer relevante myndigheter.

Forskrift om deponering av avfall

Forskrift om deponering av avfall er trådt i kraft siden forrige tillatelse ble gitt til NOAH i 1997. Forskriften gjelder for NOAHs deponier på Langøya og ny tillatelse er bl.a. hjemlet i forskrift om deponering av avfall. Flere vilkår i tillatelsen gjenspeiler krav i deponiforskriften. I tillegg er det henvist direkte til deponiforskriften for visse temaer.

Kommentarer i forhold til tolkninger av deponiforskriften på visse områder:

- Deponiforskriftens forbud mot å deponere avfall som anses som brannfarlig (§ 4, c), vil etter SFTs oppfatning ikke omfatte reaktive metaller som tas imot, og utreageres før deponering.
- Etter § 12 i deponiforskriften skal det angis nøyaktig deponeringssted for farlig avfall som deponeres. Hensikten med dette kravet er at det farlige avfallet skal kunne lokaliseres, og eventuelt fjernes dersom det skulle bli nødvendig. Ved NOAHs deponering i gipsdeponiet skjer det først en forbehandling hvor det ofte blandes flere avfallstyper i en nøytraliseringsprosess. Etter deponering av slammet i deponiet, vil det derfor bare være mulig med en omtrentlig angivelse av deponeringssted for det farlige avfallet i gipsdeponiet.

Konklusjon

NOAHs mottaksgrenser for forurensede masser er økt fra 65 000 til 300 000 tonn i denne tillatelsen. Dette øker NOAHs mulighet for mottak av for eksempel sjøsedimenter, og import av masser.

SFT har også gitt tillatelse til å ta sydbruddet i bruk til avfallshåndtering. Siden det mangler viktig dokumentasjon knyttet til bruk av sydbruddet, vil denne delen av tillatelsen ikke kunne tas i bruk før dokumentasjonen er forelagt av NOAH, og vurdert av SFT.

På utslippssiden er grensene for de farligste forbindelsene strammet inn, mens det er gitt litt videre grenser for pH, nitrogen og barium. Det er også lagt vekt på å bedre NOAHs egen kontroll med utslippet.

Generelt om kravstillingen

Tillatelsen er mindre detaljpreget enn tidligere, og det er lagt vekt på å stille rammekrav innenfor en rekke områder. Slik som i tidligere tillatelse er det heller ikke nå stilt detaljerte krav til hvordan behandlingen av avfallet skal foregå. Videre er for eksempel NOAH selv ansvarlig for å finne miljømessig forsvarlig fyllingshøyde i deponiene.

SFT legger stor vekt på å stille detaljerte krav til utslipp, og stiller dessuten krav til bl.a. overvåking, oppfølging og beredskap, samt krav til rehabilitering og etterdrift.